

A székelyföldi szakképzés fejlesztési lehetőségei

Összefoglaló a Hargita megyei ezirányú javaslatokról,
programokról, kezdeményezésekről

Hargita Megye Tanácsa kiemelt figyelmet fordít a szakoktatás és a felnőtt-oktatás területére megyénkben. Szeretnénk elérni, hogy a szakoktatási rendszerből kikerülő fiatalok tudása megfeleljen a piaci elvárásoknak. Az intézményes szakoktatás és felnőttképzés témakörben jelentős lépéseket indítottunk ezidáig, viszont az ágazat fejlesztése érdekében célzott programokra, tevékenységekre és szakpolitikák kidolgozására van szükség, valamint az ágazati szereplők és érintettek közötti együttműködés megfelelő formájának kidolgozására.

Konzultációsorozat szakképzés témakörben:

Első körben egy konzultációs sorozatot kezdeményezünk a szak- és felnőtt-oktatás képviselőivel valamint a vállalkozói szektor szereplőivel, hogy együtt határozzuk meg a célokat és az elvégzendő feladatokat. A témakörben arról egyeztettünk, bevonva az érintett térségi szereplőket, hogy milyen módon tudnak a létező szakképzési programok, kínálat a piaci igényekhez alkalmazkodni, beleértve a gyakorlati oktatási programokat, azt kellene tudni, hogy milyen szakemberekre van szüksége a vállalkozóknak, és azokat hogyan lehet kiképezni.

A szakképzés elindítása, újraindítása témakörben 2012. április 14. – 2012. július 12. között, Hargita Megye Tanácsánál 3 megbeszélés volt:

1. Az első megbeszélés 2012. április 14.-én volt megtartva, melyen 42 személy vett részt, előljárókkal és gazdákkal együtt. A téma az inaskodással való szakképzés elindítása, újraindítása volt. Bizottság jött létre, mely a következő találkozásra konkrét kérdésekre adott választ.
2. A második megbeszélés 17 személy jelenlétében zajlott 2012. május 7.-én melyen leszögeződött, hogy térségi találkozókat kell szervezni Gyergyószentmiklóson, Csíkdánfalván, Csíkszentmártonon és Székelyudvarhelyen a szaklíceumoknál, szakiskoláknál ahol részt vesznek a bizottság tagjai és a gazdák akik potenciális résztvevői lehetnek a gyakorlati oktatásnak.
3. A következő megbeszélésre 2012. július 12.-én került sor, melynek témája az addigi tapasztalatok, eredmények további tennivalók megvitatása volt. A megbeszélésen jelen volt 7 személy (Böjte Csaba testvér – Csíki magánjavak elnöke, Kolozsvári Tibor – Szent László gyermekvédelmi ház vezetője, Péter Csaba – Hargita Megyei Művészeti Népiskola menedzsere, dr. Miklós Levente – HMT Agrárkamara, Ábrahám Emma – Programok és Vidékfejlesztés aligazgató, Csáki Hajnal – Programok és vidékfejlesztés, Benedek Sándor – HMT sajtós). Ekkor felajánlottak Böjte Csaba testvér 16 éven felüli gyerekei számára az oktatást az Agrárkamaránál illetve a Népiskolánál.

A megbeszélések eredményeként **térségi találkozók megszervezésére** került sor a már említett helyszíneken, szaklíceumoknál, szakiskoláknál, melyen a bizottság tagjai és a gazdák akik potenciális résztvevői lehetnek a gyakorlati oktatásnak vettek részt. A találkozókön bemutatták

a szakképzési lehetőségeket, nevesített lista készült azokról a gazdákról akik Bőjte Csaba testvér diákjait és másokat is fogadnak látogatásra és gyakorlatra mezőgazdasági, agroturisztika, hegyvidéki farmer valamint ács és asztalos szakképzés elindítása esetén.

A találkozók helye, időpontja és résztvevők:

Az első térségi találkozó időpontja 2012. május 15.-én a Gyergyószentmiklós-i a Batthyány Ignác technikai kollégiumban volt megtartva 25 személy jelenlétében. Elhangzottak az oktatási lehetőségek, melyeket Görbe Péter szaktanfelügyelő mutatott be.

A második találkozó Csíkdánfalván lett megtartva 2012. május 17.-én, amelyen 24 személy vett részt. A megbeszélésen egyeztettek a szakoktatási lehetőségekről és arról, hogy milyen szakot indítanak a 2013-2014-es tanévben (Agroturisztika).

A harmadik találkozó Csíkszentmártonban a „Tivai Nagy Imre” Szakközépiskolában volt megtartva, amelyen 20 személy vett részt. A találkozón bemutatták a szakképzési lehetőségeket. 2012-2013-as tanévben nem indult szakiskola, de a 2013-2014-es tanévben a következő szakiskolai osztályt tervezték elindítani: Hegyvidéki farmer vagy Agroturisztikai szakmunkás képzés.

A negyedik térségi találkozóra Székelyudvarhelyen került sor az „Eötvös József” Szakközépiskolában 2012. június 6.-án. A megbeszélésen 19 személy vett részt.

Bőjte Csaba testvér a gyerekekkel ellátogatott felcsíki illetve alcsíki gazdához, ahol a diákok megnézték, hogy működik egy gazdaság.

Az Agrárkamara felajánlotta egy osztály elindítását, megfelelő jelentkezési létszám esetén, ahol a Bőjte Csaba testvér 16 éven felüli gyermekei is részt tudnak venni, a gyakorlati oktatásokat a térségi gazdánál lehet megoldani, akik felvállalták, hogy fogadnának gyakorlatozókat.

Több, mint ács képzés elindítása

További fejlemény, hogy a Hargita Megyei Művészeti Népiskola, Larix Stúdióval és a Caritas Videkfejlesztéssel közösen **„több, mint ács” képzés**, elindítását kezdeményezte 2013-ban.

A megbeszélések, találkozók óta számtalan egyeztetés történt a civilszervezetek szereplőivel a szakoktatás fejlesztésének lehetőségeiről, milyen szakemberekre van szüksége a vállalkozóknak, miben tudunk segíteni a szegény de tanulni akaró gyerekeknek, akik nem tudják megszerezni az érettségit, hogy azokkal is valami történjen és lehetőleg itthon.

A hiánypótló ácsképzési programot a népi hagyományos mesterségek képzésének mintájára dolgoztak ki a szakintézmények, bevonva olyan szakképző szervezeteket akiknek már van tapasztalatuk az ácsképzés területén. Közép- és hosszú távú célunk a képzéssel kapcsolatosan az, hogy minél több fiatalot ösztönözzünk arra, hogy elsajátítsa a hagyományos ácsszakmát a legmagasabb szinten amelly akár a megélhetését is biztosítja.

Két célcsoport van, egyrészt az ács mesteremberek, másrészt a fiatalok, akik belekóstolhatnak, megismerkedhetnek, a hagyományos de aktuális építkezéssel. A tervezett képzési keretet időtartama két év amely jól meghatározott gyakorlati és elméleti képzésre épül.

Nem titkolt célunk, hogy képzéseinket az egész Székelyföldön ismertté tegyük, de akár a Kárpátmedence egész területére szeretnénk kiterjeszteni és hálózatszerűen működtetni.

A képzési keretet, akkreditációt, a szervezés összehangolását a Hargita Megyei Művészeti Népiskola végzi Hargita Megye Tanácsának támogatásával, együttműködve civil szervezetekkel is, de próbálunk pályázati forrásokat is bevonni a képzések működtetésére.

Kitűzött célunk, hogy minden régióban kiképezzünk olyan munkacsoportokat, akik szakszerűen közelednek az épített örökséghez, ismerik elődeink igényes tudását, a természetes anyaghasználat elkötelezettjei, a minőségi munka kézművesei ugyanakkor megfelelő módon ötvözik a modern építőanyagokat a hagyományossal.

Ez a folyamat szerves része akar lenni annak a regionális törekvésnek, ami a helyi gazdaság önálló képességének erősítését szolgálja.

Mezőgazdasági épületeink értékeit is fel kell ismerni, és szakszerűen kell azokat átalakítani a modern kor gazdálkodási igényeinek. A kultúrtáj megőrzésének, fenntartásának elengedhetetlen része az épített örökség, amely csak akkor menthető át, ha olyan szakemberek, mesteremberek, véleményformáló ácsok, kőművesek vannak a vidéken, akik megfelelő minőségű munkát képesek elvégezni, azzal a szemlélettel, amelyet képzéseinken szándékozunk átadni nekik.

További egyeztetések a szakképzés fejlesztésére vonatkozóan:

A megyei önkormányzat vezetője 2014 március 8.-án "A jó példából érdemes tanulni – gondolkodjunk szakoktatásban" témakörre vonatkozóan közös gondolkodásra kéri fel a kollégákat ötleteket, javaslatokat vár a jó és hatékony megoldások megtalálására. Az említett témakörrel kapcsolatosan az alábbi javaslatok érkeztek a be a Hargita megyei tanácshoz:

Bene János-Kovácsoltvas Kézműves Céh-Csíkszereda- a Bene kovácsmanufaktura örököse, fémműves- és kovács szakma hiteles megszállottja - fémmegmunkálási és kovácsolási népiskola indítását, kezdeményezi a Csíkszereda és Régiója iskolásainak szakképesítéséről lenne szó, pályázati lehetőségekre szeretné kérni a támogatást szerszámgépekre oktató jelleggel és egy adott épület felújítására keres alapot, támogatást melyben elméleti oktatás zajlana (tanterem kialakítás), és persze műhelyben a gyakorlati munkafázisok!

A megyei főtanfelügyelő a duális képzés (gyakorlati és elméleti képzés) meghonosításáról írt, kiemelte "Ha közösen fel fogunk tudni lépni, akkor nagyobbak az esélyek. Ha csak a Tanfelügyelőség akarja, akkor megint mindenbe és mindenkibe bele fogunk botlani."

Bajkó Tibor a Tig - Rad System Kft ügyvezető igazgatója levelében kiemelte „nekünk Hargita megyében olyan tevékenységi körök fele kellene irányítani a felnövő generáció nagytöbbségét, mint termelés, turizmus, mezőgazdaság. Ez a gazdasági megvalósításoknak is jó, munkahelyek létrehozása esetén az elvándorlást is felcserélhetjük székelyföldi építkezésre.”

Egy konzultáns cég ügyvezető igazgatója javasolta, hogy “kellene készíteni egy leltárt a megyei (regionális?) kínálatról mint a keresletről (mit kérnek a vállalatok, milyen felvevőképesség van a régióban?) és csatolta a Munkaerő-piaci kereslet Székelyföldön címmel 2010-ben végzett Kutatási jelentést. A kutatás célja Hargita és Kovászna munkaerő-piaci igényeinek a felmérése, a tematika két nagy fejezetre sorolható az egyik a gazdaságpolitikai kérdésekre fókuszál míg a másik a munkaerőre. A jelentésből kiderül, hogy az oktatási rendszert többnyire negatívan értékelik a cégvezetők, a felnőttoktatást értékelik a legkevésbé negatívan. Ugyanakkor a felnőttképzésre igény tartó cégek száma nagyobb azokénál, amelyek ténylegesen igénybe is vesznek ilyen típusú oktatási szolgáltatást.

2014. április 8-án, illetve 15-én további egyeztetésekre került sor az érintett szereplők bevonásával, Hargita Megye Tanácsának kezdeményezésére, ahol többek között felmerült, hogy elértéktelenedett a szakoktatás, a munkaerőpiacra nem megfelelő emberek kerülnek ki. A résztvevők hangsúlyozták a **pályorientációs tevékenységek** fontosságát. Az iskoláknál levő nevelési tanácsadók, akik jelenleg iskolapszichológusokként működnek, megkellene tartásuk a pályorientációs órákat számon kérhető módon, akár Kovászna és Maros megyékkel együttműködve.

Elhangzott a javaslat, hogy kellene egy **online szakképzési katalógus** ahol a diákok minden információt megkapnak arra vonatkozóan, hogy a megyébe hol és milyen szakképzési lehetőségek vannak.

Ugyanakkor, a jelenlevők egyetértettek a **Székelyföldi Szakképzési Klaszter** létrehozásának szükségességét illetően is: a térségben szükség van egy, a kínálati és keresleti oldalt egyaránt tömörítő szervezetre, együttműködési intézményre, amely a szakoktatás kérdéskörében hathatós intézkedéseket tud megtenni.

Az április 15-i megbeszélésen elhangzott, hogy javasolt a konzultációban résztvevők körét kibővíteni a **polgármesterek illetve vállalkozók körére**, bevonva az iskolák igazgatóit is. Ezen intézmények kölcsönös erősítésével, a vállalkozók támogatásával előrehaladás lehet a szakoktatásban.

A résztvevők fontosnak tartották a diákok követését **ALUMNI programokkal**. Az iskolák kellene kövessék 2 évig diákjaikat, hogy sikerült-e elhelyezkedni, munkába állni.

Három fő csoport körvonalazódott a témával kapcsolatban: a szakiskolákkal foglalkozó Tandfelügyelőség köre, a Művészeti Népiskola és az Agrárkamara melyek a felnőttoktatással és hagyományos mesterségek oktatásával foglalkoznak illetve az AJOFM Munkaerő elhelyező ügynökség és a Soros oktatási központ munkája amely már felnőttoktatással foglalkozik. Ezen csoportokhoz kapcsolódnak a Szent Ferencz alapítványhoz tartozó diákok és más iskolák.

Tankönyvként is bejegyeztetnék a Mezőgazdasági kisokost

Hargita Megye Tanácsa által támogatott, V–VII. osztályosoknak szóló kiadványt mutattak be az érdeklődő tanároknak, mezőgazdasági szakembereknek és újságíróknak 2014. január 21-én a

csíkszeredai megyeháza márványtermében. A szerkesztők nem titkolt célja, hogy a *Mezőgazdasági kisokos* segítségével felkeltsék az általános iskolába járó gyerekek érdeklődését a gazdálkodás iránt. A román és magyar nyelven is megjelent kiadványból egyelőre 3500 példányt nyomtattak mindkét nyelven.

A *Mezőgazdasági kisokos* kiadása kapcsolódik a Hargita Megye Tanácsa Vidékfejlesztési Egyesületének Kiskertész programjához, amelynek segítségével már két éve sikeresen népszerűsítik a gazdálkodást az általános iskolás gyerekek körében.

Csíkszereda, 2014. április 23